

AMERIKANSKI SLOVENEK

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo D. S. D.

JOLIET, ILLINOIS, 30. APRILA 1918.

LETNIK XXVII

STEVILKA 46.

Aliiranci zaustavili vse nemške napade.

Sovražnik je zavzel grič Kemmel, "ključ do Ypresa", po ljutih bojih.

NEMŠKE IZGUBE STRAHOVITE.

Francozi o pridobili blizu Amiens. Ameriški ranjenci.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on April 30, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Strašni boji.

London, 25. apr. — V Ameinskem okraju in v Ypreskem okraju se Francozi in Britanci ljuto bojujejo, da obcozi in Britanci svoje linije proti strašnim pehotnim napadom. Zadnjih štiriindvajset ur so bitke v Pikardiji in Flandriji divjale skoro brez prestanka. Nekaj vasi in zakopnih postojank je večkrat prešlo v druge roke.

Pozno noč je nemogoče povedati iz poročil, ali je sovražnik kaj znatno napredoval, ali po zadnjih brzokavkah fronte so bile njegove pridobitve majhne, če sploh kake.

Francozi izgubili Hangard.

Jugovzhodno od Amiens poročajo Francozi izgubo vasi Hangard. Borba za ta kraj se je nadaljevala vso noč. Francozi so izgubili Hangard, zopet pridobili s sijajnim protinapadom, ali bili končno zopet prisiljeni k umeknitvi iz vasi. Obdržujejo pa neposredno okolično vaško in utegnjejo s protinapadom vsak hip obnoviti linije.

Baš severno od Hangarda so Britanci v krvavem spopadu s sovražnikom pri mestecu Villers Bretonneux, ki zavzema višavje in je velike strategične važnosti na tem neposrednem bojišču. Štiriindvajset ur so se tudi tukaj boje linije premikale semtertja. Trikrat so bili Nemci prepredeni, a koj so vračali v valovih in potiskale Britance nazaj.

Semtertja se zaganjajo.

Enkrat so bile britanske čete pogna-

ne v hosto ravno zapadno od Villersa. Protinapad jih je spravil do roba vasi, in Reuterjeva brzokavka iz glavnega stana je noč naznanila, da so gen. Haigovi vojaki zopet osvojili vsaj del kraja.

Na flandrskem bojišču poganjajo Nemci zopet na tisoče svojih vojakov proti aliirskim linijam, da zavzamejo višavje jugovzhodno od Ypresa, katerega najvišji vrh je Mount Kemmel.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on April 30, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

600 Nemcev ujetih.

London, 25. apr. — Avstralske in angleške čete so zopet osvojile Villers Bretonneux in ujele več nego 600 Nemcev v tem okraju, poročila feldmaršal Haig iz glavnega stana noč.

Dalje proti severu ob liniji od Baileula do Wytchaeta je bilo prav hudo bojevanje in aliirske čete so bile prisiljene k umiku iz svojih postojank.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on April 30, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Američanov ranjenih 128.

Pariz, 25. apr. — Američani, ranjeni v veliki bitki, ki sedaj divja, že prihajajo v ozadje. V bolnišnico 25 je dospelo 128 ranjenih in bolnih Američanov. Iz enot so, katere se bojujejo bok ob boku s Francozi in Britanci, da zaustavijo nemško prodiranje.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on April 30, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

275 mornarjev na seznamu izgub.

Washington, D. C., 25. apr. — Prva novica, da so bili Združenih Držav mornarji v hudem boju proti Nemcem, je bila obsežna v seznamu izgub, izdanem noč.

Jorgen George W. Barrett, poveljnik pomorskega vojnega zbora, je nazna-

nil, da je bilo skupno število doslej izporočenih izgub med mornarji s Pershingom na Francoskem 273. Od tega števila je bilo 22 usmrčenih v boju, 10 jih je umrlo za ranami, 2 sta umrla vsled nezgod in 244 je bilo ranjenih v boju.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on April 30, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Sovražnik osvojil "ključ do Ypresa".

London, 26. apr. — Nocoj izdano uradno poročilo vojnega urada govori o resnih izgubah za entente čete na Francoskem. Gen. Haig pravi, da so nemške čete zavzele goro Kemmel, "ključ do Ypresa" in kraj Dranoutre, ki leži jugozapadno od gore.

Obupna borba se vrši na vsej fronti od sosesnice Dranoutra do prekopa Ypres-Comines.

Francozi se držali do skrajnosti.

Izguba gore Kemmel je prišla po bitki, ki je trajala večji del dneva in ki ji po ljutosti menda ni bilo enake med vojno.

Nemške čete so se v zajemanju ustavile na vnožju gore na prav vseh straneh in so obkolile francosko krdo, ki je obdrževalo vrh. Ti junaki so se borili obupno in so podjeli protinapad v prizadevi, da prepodijo Nemce. Zdi se, da se ta prizadeva ni posrečila, dasiravno gen. Haigovo poročilo tega ne omenja izrečno.

Ypres v resni nevarnosti.

Tu nikakor ne zmanjšujejo resnosti izgube Kemmelske gore, če bodo Nemci sposobni obdržati svoje tamošnje postojanke. Gora jim pripuščala nadzorstvo nad železnico proti severu, katere je edino sredstvo za dovažanje potrebščin hudo stiskanim četam, ki obdržujejo važne postojanke blizu Ypresa.

Posest gore tudi omogočuje Nemcem, ob strani zajeti aliirance v Ypresu.

Aliiranci pridobili blizu Amiens.

Med tem so francoske in britanske čete pred Amiensom začele protiofenzivo z dobrimi uspehi. Napadle so nemške linije ob vsej fronti od Villers-Bretonneuxa do juga od reke Luce in pridobile na ozemlju pri večini napađenih točk.

Hangard-en-Santerre je prišel dvakrat v druge roke med bojevanjem od moža do moža in po zadnjih poročilih so Francozi obdrževali zapadno stran razdejanje vasi.

Aliirske čete so se tudi ustanovile v hostah severno od vasi. Ljutost bitke si lahko predočujemo po besedah v pariškem uradnem poročilu o bitki, da so nemške čete podjele sedem množstvenih napadov v brezuspešni prizadevi, pripoditi Francoze iz postojank, katere so pridobili v hostah.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on April 30, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Nemški pogon zaustavljen.

Z britansko armado na Francoskem, 27. apr. (Po Associated Press.) — Silno bombardovanje aliirskih postojank v kemmelskem odseku je nemška artiljerija nadaljevala, ali do opoldne danes ni sovražnik podjel nobenih nadaljnjih napadov v tej krajini.

Gen. von Arnim je urno utrjal večeraj pridobljene postojanke in preurejal svoje čete za nov pogon proti drugim gričem, ki jih obdržujejo aliiranci zapadno od Kemmela.

Nemške izgube strašne.

Nemški poveljnik bo moral dobiti svežih čet za nadaljnja podjetja, kajti izgube, ki so jih utrpeli njegove čete večeraj, so bile izredno težke. To je dokazoval tožni pogled na bojišče, na katerem sta se nasprotni armadi borili. Med večerajšnjimi napadi po sovražniku je ena britanska brigada prizadela štirikrat toliko izgub, nego jih je utrpela sama.

Pri Loeru, ki so ga Francozi zopet zavzeli snoči in kjer je boj besnel skoro ves dan, je bilo število nemških mrtvecev zelo veliko.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on April 30, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Britanci se umeknili blizu Ypresa.

Berlin, 27. apr. (Prek Londona, 28. apr.) — Britanci so se umeknili na flandrski fronti pred Ypresom, je bilo uradno naznanjeno noč.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on April 30, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Francozi odbili napade.

Pariz, 28. apr. — Nocojšnje naznanilo vojnega urada pravi, da so Francozi odbili napade v st.-mihielskem odseku, v kateri krajini so ameriške čete, (Nadaljevanje na 3. strani.)

LJUBLJANA VSTALA PROTI NEMCEM.

Ljubljanski knezoškof baje v preiskavi zaradi jugoslovanskega gibanja.

MINISTER SEYDLER OSTOPIL.

Proti cesarju Karlu nastopa nova stranka radi znanega pisma.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on April 30, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Ljubljanski knezoškof v preiskavi.

London, 27. apr. — Haaški poročevalec za Exchange Telegraph Company brzokavlja, da je veliko senzacijo povzročilo na Dunaju naznanilo, da je papeški nuncij začel disciplinarno preiskavo na prošnjo avstrijske vlade v slučaju ljubljanskega knezoškofa. Obdolžen je, da se je postavil na čelo jugoslovanskega gibanja, čigar cilji baje tvorijo veleizdajo.

(Ta brzokavka je nadaljnje znamenje, kakršnih je bilo mnogo v zadnjem času, da je bilo gibanje proti Avstriji med Jugoslovani iznova oživljeno. Velik del prebivalstva tvori Srbi, ki želijo ločitev od Avstrije. Op. por.)

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on April 30, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Protinemske demonstracije.

Amsterdam, 29. apr. — Resne protinemske demonstracije so se pripetile v Ljubljani vsled krize v stvareh avstrijskega kabineta.

Množice Slovencev so po dunajskih časopisih skoro razdelele nemški klub (kazinjo) ter zdrobile okna nemških prodajalnic in kavarn.

Vojski poklicani.

Vojski so bili poklicani, ali demonstracije so nadalje pritiskali po cestah, oseč slovenske znake, poječ protinemske pesmi in pozdravljajoč entento.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on April 30, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Habsburžani proti Bourboncem.

Amsterdam, 25. apr. — Berlinski "Tageblatt" natiskuje sledečo brzokavko iz Dunaja:

"Člani cesarske rodovine avstrijske so se zbrali v nadvojvodovi palači in so sklenili, da nadvojvoda v njih imenu pokaže cesarju na škodljive posledice, ki jih utegne imeti delovanje članov rodovine Bourbon de Parma, bivajočih v inozemstvu, za koristi rodovine habsburško-lotariške."

Služaj princa Siksta.

Pritožba članov cesarske rodovine se nanaša očividno na slučaj princa Siksta Bourbon de Parma, brata avstrijske cesarice, ki je bila princesinja Cita Bourbon de Parma.

Princu Sikstu, častniku v belgijski armadi, je cesar Karel pisal svoje slavno pismo z dne 31. marca 1917, katero je obsegalo mirovne namige za neuradno predložitev Franciji in Angliji ter merilo, kakor je razodelo besedilo, objavljeno po francoski vladi začetkom tega meseca, na "francoske pravne zahteve glede Alzacije-Lotarišgije", katere je obljubil podpirati.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on April 30, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Tožba radi sramotive.

London, 25. apr. — Grof von Hertling, cesarski nemški kancelar, je po brzokavki iz Kodanja na Exchange Telegraph Co., kakor uradno poročajo, podal tožbo proti berlinski "Deutsche eitung" zaradi nekega članka, objavljenega v sredo, v katerem sta bila napadena dr. von Kuehlmann, nemški tajnik zunanjih stvari, in grof Czernin, prejšnji avstrijski minister zunanjih stvari.

Časopis je trdil, da sta se omenjena državnik med pogajanj v Bukureštu vedla na način, ki je bil v sramoto njunima deželama. Tajnik von Kuehlmann, je bilo pisano, je bil videti večkrat z neko dobro članico spodnjega sveta, dočim je grof Czernin vsak večer obiskal neko gledališče, kjer so na odru tudi plesala dekleta.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on April 30, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Delavski nemiri na Ogrskem.

Washington, D. C., 26. apr. — Delavski nemiri se nadaljujejo na Ogr-

skem. Neka današnja brzokavka iz Švice pravi, da se je v Budimpešti dne 22. aprila zbralo več nego 250,000 delavcev k protestu v raznih delih mesta in je sprejelo resolucijo, katere cenzor ni dovolil, da bi bila objavljena v svoji celoti. Delavci so izražali razgorčenoost in bridkost nad razmerami in skle nili, uporabiti vsa sredstva, všteti zakonite naredbе, če treba, da se izpodrine vlada, ki noče zadostiti delavskim zahtevam za volilno reformo.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on April 30, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Dr. von Seydler odstopil.

London, 27. apr. — Dr. von Seydler, avstrijski prvi minister, je v drugo podal svojo ostavko, po današnjih brzokavkah iz Curiha na Exchange Telegraph Co. Prvi minister je baje izjavil, da želi odstopiti, ker smatra položaj za nevdržljiv.

(Notranje razmere v Avstriji, kakor tudi v Ogrski in dvojni monarhiji vobče so bile skrajno negotove že nekaj časa, in to ne le zaradi zapletljajev v zunanjih stvareh, marveč tudi radi vprašanja o volilni reformi na Ogrskem in neprestanih plemenskih preprirov v obeh polovicah. Prvi minister von Seydler je podal ostavko avstrijskega kabineta zgodaj v februarju zaradi neprilik s poljskimi delegati glede proračuna, ali cesar Karel ni sprejel ostavke ministrov.)

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on April 30, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Proticesarska stranka.

Haag, 27. apr. — Ustanovitev "stranke proti cesarju Karlu" na Dunaju, sestavljene iz oseb odličnih v dvorskih krogih, poročila dunajska brzokavka na berlinski "Tageblatt". V stranki so člani plemstva, ki so bili osebni prijatelji cesarja Franca Jožefa.

Glavni razlog za pričetek tega gibanja, pravi brzokavka, je, da je cesar Karel pod vplivom cesarice Cite, katere ni zavzela avstrijskega motrišča glede visokih državnih stvari.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on April 30, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Citina mati poslana iz Avstrije.

Pariz, 28. apr. — Princesinja Marie Antoinette, mati cesarice Cite, je dobila povelje, zapustiti Avstrijo v štiriindvajsetih urah in se ne vrniti v to deželo do konca vojne, po brzokavki iz Geneve.

(Cesarico Cito je obdolžila Nemčiji prijazna stranka v njenega soproga cesarstvu, da je bila odgovorna za cesarja Karla sedaj slavno pismo na princa Siksta Bourbon, njegovega šurjaka, v katerem se je izrazil za mir s Francijo.)

Protinemske težnje pripisujejo cesarici radi njenega bourbonskega pokolenja.)

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on April 30, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Važno vladno naznanilo.

Illinoiski odbor za Posojilo Svobode potrebuje vaše podpore.

Prejeli smo za objavo sledeče naznanilo:

Država Illinois je podpisala svojo minimalno (najmanjšo) kvoto \$52,800,000. To je samo milijnik, ki smo ga prehodili. Zakladniški tajnik je uradno prosil za 50 odstoten prepodpis ali presežno subskripcijo. Zatorej je novi cilj, ki je postavljen za našo državo, \$79,200,000, ali samo 7,000,000 več, nego je bilo podpisane za Drugo Posojilo. Gotovo se smemo na illinoisko ljudstvo zanesti, da izpolni to novo zahtevo, ki je očividno v zmognosti njegovih pripomočkov. Kritični položaj na zapadni fronti in dejstvo, da je na stotisoče naših fantov sedaj "hejke na Francoskem" (somewhere in France), budi vsa dodatna izpodbuda, ki je potrebna. Pozivamo vse državljane illinoiske, ki niso kupili bondov, da gredo v svoje banke ali k svojim krajevnim odborom ter jih v duhu vzvišenega patriotizma in ljubezni do dežele podpisujejo takoj. Prosimo tiste, ki so kupili bondov, da jih podpisujejo dodatno do polne mere svoje sposobnosti. Samo dvostrtni ljuje bodo koncem te vojne — tisti, ki jih je sram samih sebe, in tisti, ki jih ni sram. Vsak dr-

SLOVENCİ, KUPUJTE LIBERTY BONDE!

Nahajamo se v četrtem in zadnjem tednu kampanje tretjega posojila svobode.

VSİ POMAGAJMO STRICU SAMU!

Milijoni morajo še kupiti bondov v zadnjem tednu.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on April 30, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Zadnji teden kampanje.

Washington, D. C., 28. apr. — Četrti in zadnji teden kampanje tretjega posojila svobode se začne jutri s približno \$2,200,000,000 v bondih, prodanih 9,461,138 posamnikom.

Vpričo teh dejstev bodo imeli bondi tretjega posojila svobode mnogo širjo razdelitev, nego prvo ali drugo posojilo. Toda samo najmanjše delovanje v prihodnjih šestih dneh more doseči cilj \$3,000,000,000 v bondih prodanih 20,000,000 podpisalcev, kakor je predlagal tajnik McAdoo.

Nemčija je po treh letih vojne pred kratkim spravila skupaj posojilo, tako da je povprečno prišel en bond na vsakih deset oseb v cesarstvu.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on April 30, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Nov car na Ruskem?

Kodanj, 27. apr. — Stockholmski "Aftonbladet" pravi, da so bila prejeta gotova poročila iz mesta Abo, Finsko, da je bil veliki knez Aleksij Nikolajevič, sin bivšega ruskega carja, proglašen carjem, z velikim knezom Mihaeom Aleksandrovičem kot regentom (vladarjem).

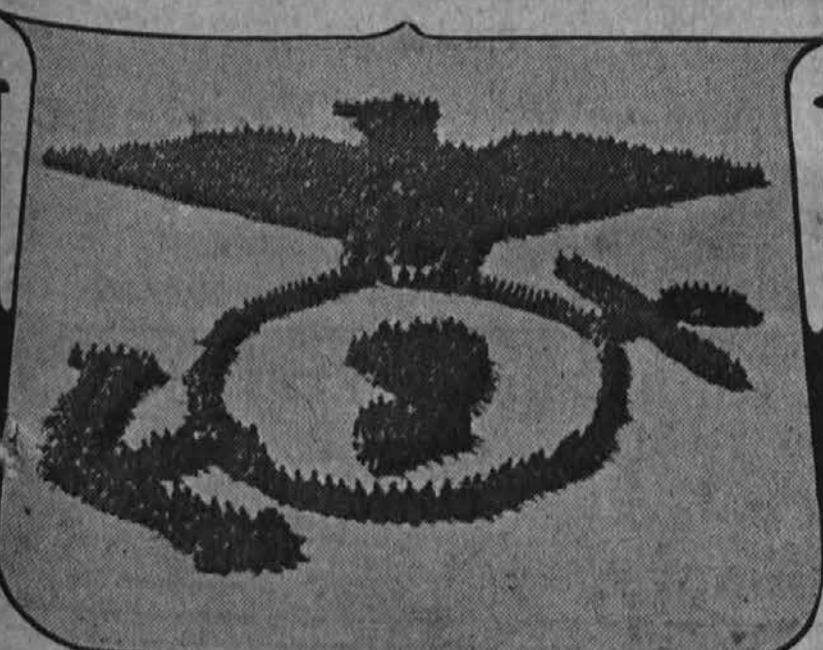
True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on April 30, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Vidijo nemški načrt.

Washington, D. C., 27. apr. — Poročila iz Kodanja o trdovratnih govoricah iz Finske, da je bil veliki knez Aleksij Nikolajevič, sin bivšega ruskega carja, proglašen ruskim carjem, smatrajo tu za znamenje, da je Nemčija poskušala izvesti dobro zasnovan načrt za obnovo monarhije v deželi, raztrgani po revoluciji.

Nervozni ljudje

naj bi vzeli Severov nervoton, ki je izvrstna živčna tonika; krepa utrjene, izdelane živce in jim prinese novo življenje in moč. To je zanesljiva pomoč v slučajih otoplosti, izgubi spanca in vznemirjanja, oslabelosti živcev, histereije, in nervoznosti. Naprodaj je vseh lekarnah po \$1.25 steklenica. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. Adv.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on April 30, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

SESTAVLJA STROJNO PUŠKO Z ZAVEZANIMI OČMI.—MORNARJI TVORIJO SVOJE ZNAMENJE.

Američani so vedno sloveli zavoljo svoje iznajdljivosti in sposobnosti, ravnanja z najbolj zapletenimi stroji, zato ni presenetljivo, videti na gornji sliki vojaškega strokovnjaka, ki je strojno puško razložil in jo zopet sestavlja z zavezanimi očmi. Fotografija je bila posneta v nekem vojaškem vežbalnišču. — Spodnja slika nam kaže znamenje Združenih Držav pomorskega vojske, katero tvori 2,000 mornarjev na Paris Islandu, S. C., v vežbalni postaji te vrste vojakov.

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen 1. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski-katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek
Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba
Inkorp. l. 1899.
v lastnem domu, 1006 N. Chicago St.
Joliet, Illinois.
Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:
Za Združene države na leto.....\$2.00
Za Združene države za pol leta.....\$1.00
Za Evropo na leto.....\$3.00
Za Evropo za pol leta.....\$1.50
Za Evropo za četrt leta.....\$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljave naj se pošiljajo na:
AMERIKANSKI SLOVENEK
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznačijo **POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.**

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglaševanje pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEK
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays

by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.

Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill., 29. apr. — Včerajšnja prireditev naše Dekliške Marijine Družbe na odru Sternove dvorane je imela najslabši uspeh. Udeležba je bila popoldne in zvečer tako množestvena, da kaj takega ljudje ne pomnijo. Najlepša točka tepega sporeda je bil prekrasni govor g. župnika v zvezi z razvitem službene zastave, na kateri se leskeče že 67 zvezd, kolikor je fantov naše fars sv. Jožefa v Stric-Samovi vojaški službi. Daljše poročilo prinesemo prihodnjic.

Joliet, Ill., 29. apr. — Včerajšnja prireditev naše Dekliške Marijine Družbe na odru Sternove dvorane je imela najslabši uspeh. Udeležba je bila popoldne in zvečer tako množestvena, da kaj takega ljudje ne pomnijo. Najlepša točka tepega sporeda je bil prekrasni govor g. župnika v zvezi z razvitem službene zastave, na kateri se leskeče že 67 zvezd, kolikor je fantov naše fars sv. Jožefa v Stric-Samovi vojaški službi. Daljše poročilo prinesemo prihodnjic.

— Ali ste že kupili Liberty bond? V zadnjem tednu kampanje tretjega posojila svobode smo. Požurite se!

— Naši bolniki. Rev. J. Plaznik nam poroča: Mrs. Helen Strižina je zbolela za pljučnico, in tako tudi Mr. John Zlogar. — Rojak Filip Možina je bil operiran na prstu vsled zastrupljene krvi. — Mr. John Možina je bil operiran na bezgavkah (tonsils).

— Liberty bondi so Z. D. vladne obveznice. Nosiyo 4¼ odstotka obresti. So prosti navadnega davka. So prenosni in se lahko zamenjajo v gotovino vsak čas.

— Prvo sv. obhajilo za učence in učenke naše župnijske šole sv. Jožefa bo v nedeljo, dne 5. majnika.

— Naročite Liberty bond v svoji banki še danes, da ne bo prepozno, ko vam bo žal.

— Junaški Roštan doma na dopustu. "Navy" Frank Roštan, champion ali prvak armadnih rokoborcev teže 142 funtov, je prišel v četrtke na obisk svojih staršev in številnih prijateljev iz Fort Riley, Kans., kjer je član bolnišniške oddelke. Njegov brat, ki je pri artiljeriji ali topništvu v Camp Grant, Rockford, Ill., je tudi tu na dopustu.

— Dolarji bodo zmagali v tej vojni. Posodite vsaj nekaj svojih prihrankov vladi Združenih Držav — še danes!

— Odhodnica. Prejeli smo: V slovo g. Johnu Težaku je privedlo kakih trideset fantov v nedeljo, dne 28. aprila, v hiši g. Steve Kočevarja, 207 Ross street, prijateljski sestanek in zidano odhodnico. Tem potom zahvaljujemo gospodarja za njegov krasni govor. Danes (ponedeljek) jutraj je

kakih deset fantov spremilo prijatelja Johna Težaka na kolodvor. Vsem tem, kakor tudi gospodičnima Lizzie Judni in Mary Kočevar izrekam v imenu Johna prav lepo zahvalo. — Joe Marinič.

— Vaša dolžnost je, da kupite Liberty bond.

— V slovo junaškemu Johnu Zlogarju, sinu g. Franka in ge. Barbare Zlogar, 707 North Broadway, ki se je prostovoljno prijavil med vojake in si izbral pomorsko službo, so priredili njegovi sorodniki, prijatelji in prijateljice imenitno odhodnico snoči, katere se je udeležilo tudi nekaj gostov iz Chicago.

— Patrijotično, varno in koristno je, naložiti svoj denar v tretje posojilo svobode.

— Danes dopoldne ob polosmihi se je odpeljalo 156 vojaških novincev iz trojih okrajev okrožja Joliet in Will county v Camp Dodge, Iowa, kjer se prično vežbati za vojaško službo. Ž njimi je odšlo nekaj slovenskih fantov, katerih imena smo deloma že objavili in jih izpolnimo prihodnjic. Danes dopoldne ob 11. uri se je mladi John Zlogar odpeljal v Chicago, odkoder ga pošljejo k pomorskemu vojnemu zboru v South Carolina.

— Kupite Liberty bond, dobite Liberty gumb in ga nosite ponosno. Po- (kažite jim, kje stojite in s kom držite!

— Dne 13. majnika se odpelje iz Jolietja in okraja Will nadaljnjih 83 vojaških novincev, in sicer v Jefferson Barracks, Mo.

— Kupite Liberty bond!

— "Thrift day", dan varčevanja bo v sredo, dne 1. majnika, po vsej deželi. Tega dne bodo vsi trgovci, prodajalci in razvažalci pripravili vsakemu odjemalcu, da sprejme eno ali več vojno-varčevalnih znamk po 25c kot del svojega izmenjanega denarja pri nakupu.

— Mlada rojaka John Košir in Peter Plut se odpeljeta jutri (torek) v Colorado in sicer v Leadville, kjer ima drugoimenovani dva brata. Potem se obrneta proti Minnesoti in vrtneta nazaj v Joliet, ako ne dobita med potjo kakega dobrega dela.

— Sedaj, ko se nahajamo v vojni, moramo iti vztrajno naprej in naprej do zmage. Naši fantje so v strelskih jarkih, da raztreščijo hunske koč in rešijo demokracijo. In mi — kupujemo Liberty bonde, da tako pomagamo našim junaškim fantom. Kupite bond še danes — še danes!

— Do zadnje minute zadnjega dneva kampanje za tretje posojilo svobode — kupujte Liberty Bonde. Ko bo vojna končana, pridejo fantje, ki sedaj odhajajo v vežbališča in na Francosko, zapet domov kot junaki, četudi ne vsi, pa večinoma. Ko se vrnejo, jih množice veselo pozdravijo. Vsakdo bo želel, da se udeleži splošnega veselja. Nič ne bo želel, da se skrjuje in izogne zmagalcem. Ali pa bodo vsi tisti, ki ostanejo doma, lahko s mirno vestjo pogledali zmagalcem v obraz? Vsak bo to lahko storil, ki jih je podpiral med njih odsotnostjo; ki je pomagal nositi bremena Stricu Samu, med tem ko so se borili v bitkah. Toda tisti, ki bi bil lahko varčeval in kupil Liberty bond, pa tega ni storil, bo osramočen. Zatorej kupujte bonde, da boste upravičeni biti navzoči med tistimi, ki pozdravijo vojake ob njih povratu iz Francije. Kupite Liberty bond takoj, kajti čas je samo do sobote, dne 4. majnika.

— Pisma v jolietkem poštne uradu imajo: Kljač Dane, Skobe Frank, Todorovič, Louis.

— Ob priliki ženitovanj, krstov, pogrebov in drugih slučajih, ko potrebuje avtomobil, se oglasite pri meni, ki imam 7-passenger limousine-avtomobil za vse potrebe. Chicago tel. 2575, N. W. Phone 344 — A. Nemanich, Joliet. Adv.

Brooklyn, N. Y. — Cenj. uredništvo A. S. Ker se ne mara kdo drugi oglašiti v našem listu iz te naselbine menda vsled nasprotovanja od strani jezičnih "prijateljev", se oglašam jaz. Spomlad vesela nas je končno obiskala in se dviga v najlepši zeleni odeji, prepleteni z rožicami, nad katerimi bodo kmalu frfotali živahni metuljčki, do čim nam ptički že veselo pojejo in oznanjajo slavo božjo.

Pred kratkim smo imeli velike viharje in slišali grmenje, toda vzroka ni bilo videti. Šele drugi dan smo zvedeli, da je sem prikolovratila z zavihanimi rokavi teta Storklja in obiskala nekoga naročnika A. S. Zapustila mu je krepko in veselo cvetlico, ki se počuti v zdravju in veselju. Oče in mati se radujejo nad svojo prorojenco. Krstnike so se vršile predzadnje nedelje. Veselja in ječmenovani ni manjkalo. Botra je bila spoštovana Mrs. Šiber in boter pa dobro znani Striček. Pred kratkim sem dobil nekaj naročnikov na naš list. Ker pa je znano brooklynako motovilo okoli hodilo in vsakega praž pomelo s svojim jezičkom in me obrekovalo, da delam biznes z

nabiranjem naročnikov in da ta časopis ni slovenski, niti katoliški in bogve, kaj se ni in kaj je. Zdjaj sem pa izvedel, da ta Matiček ni naročnik nobenih časopisov in je hodil 9 let kraj šole na pašo, zato je pa tako patrijotičen kot tisti, ki je Jezusa in Marijo v Nazaret nesel. O Matiček matičkasti, le brigaj se zase, a ne za nas, da te ne bo žena pod stare dni z ного otepal, kakor ti je že objubila.

Veselo novico smo tudi dobili. Naša naselbina se je na moč zavzela, da dobimo svojo farno cerkev in nam je na roko naš Father Zakrajšek z vso svojo močjo, ki nam je objubil, da se naša srčna želja izpolni in da bomo imeli še letos svojo cerkev, da se ne bomo potujih motali in da bomo svobodni v svoji.

Pozdravljam vse čitatelje in čitateljice našega lista širom Amerike. Uredništvu pa mnogo zvestih naročnikov. Naročnik.

Ely, Minn., 21. apr. — Dne 15. aprila je Rev. Fr. Mihelich poročil mlad par, in sicer je bil poročen Frank Kuhar z Ivanka Mrak. Želim obilo sreče!

— Marija Sašek je šla danes v bolnišnico. Boluje že dlje časa.

— Ana Nosan je bila operirana na slepiču. Zdjaj se nahaja v svojem stanovanju na potu okrevanja.

— Prilagam par naslovov novih naročnikov. Pozdrav! J. J. P.

Eveleth, Minn., 23. aprila. — Res, lepo je bilo dne 14. aprila na veselici v tukajšnjem Auditorium. Smeha je bilo toliko, da je bilo za počiti. Se danes se moram smejati, če pomislim na Mileka, kako je siromak potpisil delal. Šlo mu je vse narobe, ker se nikdar ni takega dela imel v rokah. Kedar se je pa ženil, pa je nevesti trdil, kako dobre potice zna peči, samo, da jo je lažje dobil. Sedaj pa, ko mu je žena ukazala, da naj speče potico, je pa ubožec vse narobe napravil in jih je za plačilo od žene dobil z metlo po hrbtu. Tako dobro jo je pa speljal, naš Milek, da bi je bolje ne mogel. Pa tudi njegova žena (Mrs. Shukle) je bila res prava Poljanka iz starega kraja. Svojega moža je znala tako v oblasti držati, da je siromak ves trepetal pred njo. Posebno pa se ji je podala poljansko-hrvaška pesem, ki jo je tako navdušeno popevala. Res Milek in Mrs. Shukle sta jo pa dobro zadel. Le večkrat nam se kaj takega pokažita, bomo vas zopet radi gledali, saj se vsi radi včasih malo posmejemo.

Igro "Tri sestre" so vsi igralci tako lepo igrali, da bi si boljše ne mogli misliti. Oprava igralcev in igralke, zgovarjanje in ponašanje, vse je bilo tako celo naravno, da si je človek res mislil, da vidi resnične dogodke pred seboj. Mož Orel (Strah France) je tako lepo, čisto naravno posneval bolj premožnega, vaškega kmeta, da ga je bilo res veselje gledati. — Pravega kmečkega ženina pa je posneval tako izvrstno v ulogi Franceta Anton Zevnik, da ga je bilo res občudovati. Čeravno ga je Špela tako neprijazno sprejela, je vendar ostal hladnokrvnen in se je tolažil, kakor je rekel, da je bila zausnica, ki mu jo je Špela dala, vroča, a ljubezen njegova do Špela pa je še bolj vroča. Zevnik se odlikuje posebno v svojih smešnih besedah in izgovorih. Tudi v tej igri je imel pridanih mnogo smešnih besedi, katerim se je moral vsakdo smejati. Pa tudi celo njegovo ponašanje je bilo ulogi dobro primereno. Njegova kmečka oprava, njegove šale, njegovo pripovedovanje o fantu, ki je za "njo" križan bil, je bilo res smešno vredno. Človek bi našega Mileka poslušal celo noč! Tako lepo jih zna sejati. — In Anton, ubogi Anton, kako lepo ga je posneval naš že kot izvrstnega igralca in pevec znani Ignac Strah. Ko smo gledali njega in ga poslušali, smo res mislili, da vidimo obupanega vaškega organista pred seboj, ki se trudi v svoji službi, a doma dobi pa od žene le zmirljanje za kosilo in večerjo. Prav podalo se mu je njegovo dihanje, ko mu je žena odšla. Naš Zadek se posebno odlikuje v gosposkem nastopu in pa v glasnem in pravilnem izgovarjanju besed. — Pozabiti ne smemo tudi berača, ki ga je tako lepo igral že tudi na odru znani Mike Prebilih. Njegova raztrgana obleka in mršavi lasje so ga res napravili celega vaškega berača, ki je bil vesel, da si je nabral med prepričom Franceta in Špela denarja za pol leta.

In naše igralke? Vse so nam že dobro znane iz prejšnjih iger kot dobre moči, a v tej igri so se pa res pokazale pravega mojstra na odru. Jedna je igrala boljše kot druga. Mati (Mrs. Shukle) je tako lepo posnemala ženo premožnega kmeta, ki bi bila rada omožila vsaj svojo Ančko, ki ji je tako na srce prirastla, s kakim bolj "noblím" fantom. Zato pa je rada videla, da se je organist oklenil Ančke. Mrs. Shukle je bila še le drugokrat na odru, pa je pokazala že veliko naprednost v igranju in občuti biti izvrstna igralka. — Naša Špela (Mrs. Preglet) pa že tako cel Range pozna kot nepresegljivo igralko v smešnih igrar. Da se je tudi v tej igri pokazala kot pravega mojstra, se razume samo ob sebi. Vse njeno obnašanje, njen pristni gorenjski naglas v govoru, njena velika po-

stava, vse to se ji v smešnih igrar tako prileže, da se ji človek mora nasmejati. V tej igri se je posebno odlikovala v svojem ojštem nastopu do Franceta, ki jo je prišel kar po domače ženit. Dobil je pa zato tudi prav po domače od nje vročo zausnico. Vrhunec smeha pa je dosegla naša Špela v tej igri s svojim nerodnim padcem na odru. Smejala se ji je in se je morala cela dvorana. — In Miss Tereza Kapsh in Miss Zidar? Znanе so nam že. A tako dobro in dovršeno ko v tej igri pa ne vemo, če so že kedaj nastopile. Miss Theresa Kapsh je tako lepo posnemala lastnosti ponosne in poleg tega ljubosumne vaške organistinje, da jo je bilo veselje gledati. Odlikovala se je posebno v svojem prepriču z možem. Obupan, pa radovedna, v trenutku zopet žalostna, tako naravno je vse to spreminjala, da je res vsem ugajala. — In Majda (Miss Ana Zidar)? Čuditi se moramo, da se more deklica, tu v Ameriki rojena in vzgojena, tako lepo postaviti v starokrajških igrar. Njena bolj živahna narava, njen trd izgovor besedi, njen močan in resen glas je bil kakor vstvarjen za ulogo Majde. Posebno je ugajal njen resni nastop proti svojemu očetu in Antonu, ki jih je vedno svarila pred pohujšanjem. A nazadnje se je pa ona sama udala in vzela Markeca. — Pozabiti ne smemo še naše Jere (Mrs. Catharina Peshel). Mrs. Peshel je bila prvokrat na odru in je pokazala takoj pri prvem nastopu, da se lahko iz nje postane izvrstna igralka. Jerino ulogo je prav dobro izpeljala. Prilegla se ji je posebno starokrajška oprava in pa mili izgovor, v katerem je svarila Špelo in Franceta. Nazadnje pa se je tudi postavila, ko je s Francetovo pomočjo premagala Špelo jezo. Kako zbadljivo ji je zasolila češ: Jera je sicer grda babba, pa dobro župco kuha. Mrs. Peshel, le še večkrat na oder!

Tudi petje je bilo zelo lepo, katerega so oskrbeli tukajšnji šolski otroci. Prav lepo je bilo gledati in poslušati male deklice, ki so na rudočo razsvetljenem odru tako navdušeno zapele "Venček na glavi se..." Prav lepa je bila tudi uvodna pesem "Tam na vrtni gredi", katero so popevale s sprem levanjem glasovirja (Miss Mary Petrič) in gosli (brata Bratilič) večje deklice tako mило, da je bil marsikateri poslušalec močno ginjen.

Res, ta veselica zasluži, da jo ljudje splošno hvalijo. Zato pa gre po naselbini in Range glas, da je bila veselica res lepa; bila pa je tudi lepo obiskana in je prinesla cerkvi, kakor smo slišali v cerkvi, zopet čez \$300 čistega dobička. To naj bo v zadostilo društvu "Kriščanskih mater", vsem igralkam in igralcem, v zadostilo tudi domačemu g. župniku, ki se toliko trudi z prirejanjem veselice. Vsem igralkam in igralcem pa ključno: Le kmalu zopet na oder s kako kratko in smešno igro, bomo vas zopet radi gledali in poslušali. Opazovalec.

Fort Terry, N. Y., 18. apr. — Dragi prijatelj "Skinney"! Izmed vseh pisem, razun onega od mojega brata Joe-a in ***, sem Tvojega najbolj vesel, posebno zato, ker je tako dolgo in zanimivo. Pa tudi nisi predolgo čakal s pismom po prejetju mojega naslova. Štoril si več kot brat "Doc", pa vseeno dobro, saj ste iste družine. Pogodil si jo, da sem željen slišati od svojih prijateljev. Danes jutraj sem prejel tri pisma. Eno od "Indian" Kren in eno od deklet v čičaškem oficu, zato se čutim zdaj stokrat bolje. Danes smo v barakah od 10. ure radi deževja in najbrž ostanemo ves dan, ker so trate mokrotne. Ob 6. uri zvečer moramo zopet na retreat. Say, poskusil bom poslati ekspert vojak, ker me zanima vežbanje in se učim po svoji najboljši moči.

Vojaško življenje je samoobsebi interesantno, le kempa ali prostor tega vežbališča se mi ne dopade. Na eno stran je nezmerno atlantsko morje, na drugo pa Long Island Sound. To bi bil najprimernejši prostor za artista o vodi, ker te je vsenaokrog. Otok je dve miljii širok, ostalo pa vse sama voda. Tu so nekatere kompanije že pol leta in noben vojak še ni dobil dopusta.

Hrano dobimo precej dobro. Sčasoma se bom privadil vsemu. Presenečen sem o novici, da se je Papež ženil. Prav ima! Jutranji klic trobentača me veliko ne vznemirja, ker sem bil vajen rano vstajati že doma. Tu pa še laglje vstanem, ker grem že ob 10. uri spat in toliko hitreje se obračam, ko vstanem, ker je zrak precej oster in hladen. Večer hitro mine, ako grem v "Y" pogledat "movies".

Gotovo si že čital o smrti vojaka Matthews iz Jolietja. Tu smo mu privedli lep vojaški pogreb. Spremili smo ga od mrtvašnice do ladje. Po pogrebnihih obredih sem šel k maši, ki se je služila v "Y" in zadnje nedeljo sem bil pri spovedi in obhajilu. Postal sem nekako bolj versko zaveden. Je že takol Vse nas spodbuja na poboljšanje. Tu je okoli 75 odst. katolikov pri moji kompaniji.

Čuditi bi se, da vidite, kako Mike (Mike Kralj) fino nastopa pri vajah. Say, njegov debeli trebuh mu prav nič ne ovira kretanja. Tako je britten,

ko katerikoli v stotnji. Mike je O.K. I. Povej "Dadu", da bi me posebno veselilo, če bi imel priliko "osepračiti" ga za en pinokel. Bom pa počakal, da se vrnem.

Povej tudi Semu, da mu ne privoščim vresničenja njegove želje, razun če je za vojaško življenje posebno nagnjen, ker v vojaški suknji ni vse med. Ljudje izven opazijo le svetlo stran. Vendar nisem kokošjega srca, pa mi je včasih dolgčas, kar mi seveda ne sme ovirati spojinjevanja dolžnosti.

Znamke za pisma so tu mnogo več vredne kot doma. Kaj, ko bi vaš "gang" zberalil nekaj za znamke? Pišem že danes šesto pismo, pa še par jih bom. Papirja od "Y" bo skoro zmanjkalo. Dobil sem ga zastoj.

Povej vaši družini, da Vas vseh lepo pozdravljam, pa tudi "the hungry tribe", to so: Sem, Tom, Nick in Pli-sich.

Ostajam Tvoj od "vacant poker chair"

Private Walter Pleše, Co. 20
L. I. S., Fort Terry, N. Y.

Pittsburgh, Pa., 24. apr. — Cenjeno uredništvo "A. S." Že dolgo časa ni bilo čitati nobenega dopisa iz naše naselbine v Vašem listu.

Žalibog, da tudi sedaj ne morem nič veselega sporočiti.

Dne 17. aprila je umrl rojak John Šustar. Bolehal je le 3 dni na pljučnici. Tukaj zapuša žalostno vdovo s 4 neprekrbljenimi otročiči, od katerih je najmlajši le 2 meseca star.

Pokojnik je bil eden izmed ustanoviteljev našega društva sv. Družine št. 11. D. S. D., katero mu je privedilo dostojen katoliški pogreb na pokopališču sv. Avguština v Millvale, Pa. Bil je tudi član neke slovenske organizacije, katere je pred nedavnim propadla in on je prišel ob ves vplačani denar. V sled tega je rad verjel, če je kedo govarjal podporno društva.

Kakor vsaka dobra stvar, tako je tudi naša organizacija imela v tem mestu mnogo nasprotnikov, katerih žrtev je bil tudi naš rajnik John. Razgovarjali so ga, da naše društvo ne bo dobi bilo dovoljenja za v tej državi poslovati i. t. d. On jim je verjel, dokler ga ni naš tajnik enkrat srečal in vprašal, da čemu je društvo opustil. Pojasnil mu je, kolike vrednosti je podporno društvo za vsacega. Nato je ta član postal spet s soprogu vred dober član društva sv. Družine do zadnje ure. Zanimivo je bilo poslušati pri smrti postelji, ko se je ločil od svoje družinice. Naročil je spregi, da naj vedno vzdržuje to društvo in če ta organizacija vpelje otroški oddelek, naj vpiše tudi otroke zraven in ko odrastejo naj pa-

Član D. S. D. št. 11.

Pred sodiščem.
Sodnik: "Priča vas je našel v kleči skritega v nekem sodu — to kaže, da niste imeli dobrega namena!"
Zatožene: "Kako ne? Saj je bil sod vendar prazen!"

WAR

Savings Stamps

CENA TEKOM APRILA:

Ena znamka stane \$4.15,
poln certifikat z 20. znamkami
pa \$83.00.

Pri nas lahko kupite eno znamko ali več do 200.
Več kot 200 znamk ne prodamo eni osebi.

Pisemnim naročilom je pridejati denarno nakaznico
(Money Order) in še 16 centi za priporočeno
Vam pisemno pošiljatev znamk.

Pišite po nje na:

Amerikanski Slovenec

1006 North Chicago Street
Joliet - - Illinois

Union Coal & Transfer Co.

515 CASS STREET, JULIET, ILL.

Piano and Furniture Moving.

Chicago telefon 4313. Northwestern telefon 412.

A. Nemanich, St. Chicago Phone 2575

A. Nemanich & Son

Real Estate Insurance Loans Renting
V lastnem domu 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Kupujemo in prodajamo zemljišča v mestu in na deželi — Zavarujemo hiše in pohištva proti ognju, nevihti (tornado) ali drugi poškodbi. — Posojujemo denar na zemljišča in hiše.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE.

Sedež: JOLIET, ILL.

Inkorp. v drž. Ill., 14. maja 1915
Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916

Vstanovljena 29. novembra 1914

DRUŽINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik.....GEORGE STONICH, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
I. podpredsednik.....JOHN N. PASDERTZ, 1506 N. Center St., Joliet, Ill.
II. podpredsednik.....GEO. WESELECH, 5222 Keystone St., Pittsburgh, Pa.
Tajnik.....JOSIP KLEPEC, Woodruff Road, Joliet, Ill.
Zapisnikar.....ANTON NEMANICH, Jr., 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Blagajnik.....JOHN PETRIC, 1202 N. Broadway, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

JOSIP TEŽAK, 1151 North Broadway, Joliet, Illinois.
MATH OGRIN, 12 Tenth St., North Chicago, Illinois.
JOSIP MEDIC, 918 W. Washington St., Ottawa, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

ŠTEFAN KUKAR, 1210 N. Broadway, Joliet, Illinois.
JOHN JERICI, 1026 Main St., La Salle, Illinois.
JOHN J. STUA, Box 66, Bradley, Illinois.

GLASILO: AMERIKANSKI SLOVENEK, JOLIET, ILL.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8. člani(icami) v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsylvaniji z dovoljenjem glavnega odbora. Za pojasnila pišite tajniku.

Vsa pisma in denarne pošiljave se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na 1. porotnika.

LJUDJE.

Dramatična slika v štirih dejanjih. Sp. Jož. Plot.

(Dalje.)

Fanič. Toda, preljubi moj otrok, kaj se naj nanaša od tega na tvojega brata?

Lina. Pustiva zdaj brata in vse sorodstvo, prezriva tista imena, ki tvorijo tako težke predsojke prostemu, resnično išočemu misljenju. Človek se tako rad zabarikadira za kopico imen in fraz, samo da ne vidi, kaj se godi onstran njega. Če torej bližnjika ne smemo slepo soditi po dejanjih, koliko manj smo v to upravičeni takrat, kadar čutimo in skoro vemo, da je dotičnik namenoma storil neko dejanje samo zato, da bi prikrito misel, katero ni maral ali ni mogel razložiti drugim. Največkrat človek sam ne more presoditi svojega duševnega stanja; zato poizkuša dobiti v različnih dejanjih moči za bojest svoje notranje nejasnosti in zmešnjave. Ah, čutim se krivo pred Slavkom...

Fanič. Kaj je torej finale teh čudovitih meditacij?

Lina. Treba bi bilo molčati.

Fanič. Molčati!

Lina. Najmanj to... Rekel si, da je s popolnoma hladno zavestjo dolžnosti in poštenosti težko dvomiti; jaz danes vem, da je še težje verovati, in zdi se mi, da je ravnotako zločinstvo, če je v človeku ta "velika vera".

Fanič. Molčati, ko kliče najsvetejša dolžnost!

Mici (pri napol odprtih vratih iz predsobe). Gospa je vprašala —

Lina. Saj res. Naj le pride takoj!

Fanič. Kdo je zunaj, kdo vprašuje?

Mici. Gospa Remščak je spet prišla in želi govoriti z Vami.

Fanič (nevoljno mrmrajoč). Kadar je je najmanj treba! Lina, umakni zvezke z mize! (Lina jih nese k regalu.) Mici je spet zaprla vrata, zunaj se čujejo koraki. Fanič premeri sobo gorindoli, Lina stoji še pri regalu. Oba molčita, dokler ne potrkaja precej krepko na vrata.)

Fanič. Le noter! (Oba stopita proti mizi, gospa Remščakova vstopi, razkrita, v skromni gospodinjski obleki.)

Gospa Remščakova. Oprostite, če motim...

Fanič (s prijaznim glasom). A tako, ste Vi, gospa?

Gospa Remščakova (naglo). Da. Sem prišla...

Fanič. Zelite? (Preden je gospa odgovorila, ji pokaže list z nekrologom.) Ah, pogledjte ga, gospa, naš Slavko, naš ljubljeneč!

Gospa Remščakova (pogleda nekoliko od strani). Tako? Prosim. Oh, kakor živ! In ko bi še vedeli...

Fanič. Kajne, gospa, v teh potezah se čita vsa njegova plemenitost? S tem viteškim nasmehljajem krog usten.

Lina. Da, papa, v tem trpkem izrazu njegovih lic je začrtanega precej njegovega življenja.

Gospa Remščakova. Gospodična, zelo ljubite svojega brata. Pa ste tudi vredni —

Fanič. Brata-junaka. Ponosen sem na sina, ki je častno padel za domovi-

no. O, da še živi! Verjemite, gospa, srce se mi trga, kadar mislim nanj...

Lina (ponudi stol). Sedite, gospa, če Vam drago.

Fanič. Ah, saj res! Oprostite, gospa! Sedite, prosim.

Gospa Remščakova. Je vseeno, hvala!

Fanič. Prosim, prosim.

Gospa Remščakova (sede, potem tudi Fanič; Lina stoji ob strani za mizo). Da, tako blag, dober sinko, In vendar —

Fanič. — ga moramo že objokovati. To je gorje, ki kljuje rane očetovskemu srcu. Vendar ga rad in s ponosom žrtvujem domovini, ker me tolaži zavest, da je našel tako častno smrt. Lina mu je postavila majhen spomenik, ki naj priča svetu o veliki izgubi moje družine.

Lina. Žalibog, nisem razumela svoje naloge. (Tibo.) Ta vedno hujski razdor med dejanjem in prepričanjem!

Gospa Remščakova. Prepričana sem, da je gospodična napisala nekrolog, kakor ga more le sestra svojemu ljubljenu bratu. Z veseljem ga bom čitala in se zraven z žalostjo spominjala vseh preteklih bridkosti, ki morda zdaj, hvala Bogu! niso več potrebne. Da Vam razodenem...

Mici (se spet pokaže pri vratih, v roki pošto). Pošta! Za gospoda. (To izroči Faniču, potem spet odide.)

Fanič (ki se je medtem spet dvignil s sedeža). Dovolite, gospa. Samo kratek hip. (Čita.) Od informacijskega urada. (Se ozre k gospe.) Od tam nam je prišlo pred dnevi žalostno izporočilo. (Spet čita, naenkrat strmeč obstane.) Slavko!

Lina. Kaj je, papa?

Fanič (vidno zelo vznemirjen, z nekoliko tresočim se glasom). Pomislite, Slavko živi!

Lina. Bog! Sveti Bog!

Gospa Remščakova (vstane). Torej sem jaz prepoznala.

Lina (nemirna). Beri, beri, papa!

Fanič. Naše gorje se je dopolnilo. (Bere:) "Radi ne ljube pomote, ki se je dogodilo v našem uradu glede Vašega sina, g. praporščaka, Vam tem potom sporočamo, da je bila dotična vest napačna in da se zdravi, kakor se je zdaj dognalo, Vaš sin, že dalj časa ranjen, v neki ogrski bolnišnici."

Hvala Bogu! Na svetu se pripeti časih tudi veselo iznadenje.

Gospa Remščakova. In jaz nosim krivdo, da Vam nisem okrajšala Vaše bridkosti. Hotela sem Vam prva razkriti odrešilno novico — pa sem bila prepoznala.

Fanič. Pomislite vendar! Kaj ste Vi že prej vedeli?

Gospa Remščakova. Da. A važna novica v zvezi z vašim besedo. Ravno danes sem izvedela pri svoji sorodnici, da leži njen svak v isti bolnišnici kakor praporščak Fanič.

Lina. In smo čakali, kakor da bi se bali novice.

Fanič (slovesno ganjen, še vedno nekoliko v zadregi). Zato je zdaj tem

večje naše veselje. Samo da je še živ! Rana bo časten zaklad naše družine.

Lina. In mi smo ti pisali nekrologe! (Vzklikne.) Te še vidim, Slavko? (Glas ji izvenji v žalost.) In kaj bo, ko se vidimo?

Gospa Remščakova. Verjamem, gospodična, hudo Vam bo, ko boste gledali ranjenega, morda pohabljenega. Ni veselja, kateremu ne bi bila primešana kapljica žalosti.

Lina. Da, revež bo tudi ranjen. A to ni največje hudo.

Gospa Remščakova. Kajne, vse se bo pozabilo ob pogledu iz obličja v obličje, ko bo ljubce oko sestrično uprto in trpeče oko bratovo.

Lina. Mislite?

Gospa Remščakova. To čutite v srcu gotovo tudi Vi, gospodična. In oče vaju bo na tihem blagosloviljal. Fanič. Jaz vedno blagosloviljam svoje otroke. Gospa, verjemite mi, meni je družina vse.

Gospa Remščakova. Tako je prav in Bog vam bo vsem skupaj plačal po vaši dobri volji. A zdaj je moja dolžnost, da pustim, naj se porazgovorijo srca z veseljem iznadenjem. (Odide.)

Fanič (jo spremi do vrat). Hvala lepa, gospa, za Vaš trud. (Potem se vrne k mizi in sede poleg Lina, ki mirno sedi, glavo obrnjeno proti oknu, resnega, zamišljenega lica.) Meni se zdi, da je človeku tudi takrat težko, kadar ga ostavlja žalost, kateri se je že nekako privadilo njegovo srce, čeprav je žalost, ki stopi na njeno mesto, manjša ko prva.

Lina. Zakaj se je privadilo srce?

Fanič. Ker jo je dolgo nosilo.

Lina. Dolgo? Tudi mogoče. (Se ozre vanj.) In veš, kdaj se srce česa najprej privadi?

Fanič (istotako s pogledom vanjo). Ne vem.

Lina. Tudi zdaj veruješ v svoje besede?

Fanič (razžaljeno, vstran). Kako vendar vprašuješ!

Lina. Mislila sem... (Molči.) In kakšna žalost je prišla na njeno mesto?

Fanič. Ali ne bo morda Slavko zdaj še večji revež, kakor če bi bil mrtev?

Lina. In prej si rekel, da te je novica razveselila.

Fanič. Seveda, rane, dobljene v boju za domovino, so časten zaklad cele družine. A pomisli, če je pohabljen...; za nas je to vseeno hudo, zelo, zelo hudo, hudo.

Lina. Za nas?

Fanič. Za vse skupaj, mislim, bo bridek udarec.

Lina. Da, toliko hudega je na svetu.

Fanič. Lina, kadar je človek v

velikem pričakovanju, bodisi v strahu ali v upanju, se tako rad porazgovori.

Lina. Oče, jaz bi te pa prosila, ne govoriiva zdaj mnogo; meni se tako malo ljubi govoriti. Mi ljudje tako radi govorimo in samo govorimo, ko vendar vemo, da so besede prazne in puhle. Posebno ob takih trenutkih.

Fanič. Prav praviš, otrok moj. A potrebno je, da govoriva o važnih stvareh.

Lina. Ako ne bi bila potrebnost radi svoje nepotrebnosti tudi ena izmed tistih praznih, puhlih besed.

Fanič (kakor da je prešišal, a vendar nekoliko užaljeno). Vidiš, zdaj treba poskrbeti, da se vsa ta stvar v časopisih popravi.

Lina. Hm, spet časopisi.

(Nekdo krepko potrka na vrata; takoj zatem vstopi gospa Remščakova, kakor prej; v roki veselo moli vojno-poštno dopisnico. Fanič in Lina sta medtem vstala izza mize.)

Gospa Remščakova. Spet sem tukaj. Glejte, to sem dobila tačas, ko me ni bilo doma. Slavko piše. Prosim!

Lina. Slavko?

Fanič (ji vzame dopisnico iz rok in bere). In kaj piše?

Lina. Cel mesec se ni oglašil.

Fanič. Lina, Slavko pride domov! Piše, da je bil ranjen v bok, zdaj se mu je obrnilo na boljše in v kratkem ga pošljejo na dom.

Gospa Remščakova. Vam bo pisal daljše pismo. Revež je bil zdaj zelo bolan. In Vas, gospodična, tudi posebej pozdravlja. Rešeni ste strahu. Čestitam, gospod!

Fanič (uslužljivo, mehko). Srečnega se čutim.

Lina (kakor sama zase). Torej se res vidimo. In kaj bo, ko se vidimo?

— Slutnja teži mojo dušo, nerazrešena uganka, težka kakor moreče breme... (Dalje prih.)

(Nadaljevanje s 1. strani.)

ki so bile v hudem boju pred tednom dni, in v lunevillski liniji, v katere so seščinji so bile ameriške čete v liniji.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on April 30, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Laška fronta.

Rim, 26. apr. — Uradno naznanilo, izdano po vojnem uradu, se glasi:

"V Arški dolini so italijanski oddelki prodrli skozi tri pase žičnih obramb in presenetili prednja sovražnikova stražišča. V Morbijski dolini in pri Dossu so ujeli devetnajst neprijateljev in razdeljali velik del sovražnikovih

branikov. Naši vojaki so se vrnili brez izgube, dasiravno je sovražno topništvo osredotočilo streljanje na napadeno odsek.

"Močni topniški dvoboji so se pripetili na Asiški visoki planoti in v Brentski dolini."

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on April 30, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Makedonska fronta.

Pariz, 25. apr. — Nocojsnje uradno naznanilo o vojaških podjetjih na makedonski fronti se glasi:

"Pozna poročila potrjujejo polni uspeh pozvedovalnega podjetja, izvedenega v torek na severnem grebu reke Devol. Tekom svojega prodiranja so naše čete ugotovile, da je sovražnik utrpel prav resnih izgub, preden je opustil zemljišče. Privedle so nazaj kakih deset avstrijskih ujetnikov. Včeraj so britanske čete izvedle uspešen napad blizu Baraklija, vzhodno od Strume, in blizu višine Vetrenik. Srbske čete so vzdržale svojo zasedbo utrdbe, zavzete dne 21. aprila, in odbile nove sovražnikove protinapade."

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on April 30, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Srbi uspešno napadajo.

Pariz, 26. apr. — Uradno poročilo glede podjetij v Makedoniji pravi:

"Naše težko topništvo je močno streljalo na večjem delu fronte, zlasti na desnem bregu reke Vardar in v Bitoljskem okraju. "V odseku ovinka Črne reke je srbski oddelek prodril v sovražnikove postojanke in razdeljal važnih zalog. Dva sovražnikova zrakoplova sta bila zbita."

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on April 30, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Nemške izgube v vojni.

Amsterdam, 26. apr. — Nemčija je izgubila dosedaj v vojni 2,000,000 vojakov, kakor je izjavil gen. Schulze pred glavnim odborom nemškega državnega zbora. Tako trdi "Frankfurter Zeitung".

Od bolnih in ranjenih vojakov je bilo 750,000 sposobnih za vrnitev na fronto, po izjavi generala Schulze, do čim je bilo 629,000 odpuščenih kot ne-sposobnih za službo, vstevši 70,000 pohabljenecv (cripples). Dosedaj, je je pristavil general, je imela Nemčija računati s kakimi 90,000 pohabljenici.

Kaj dela alkohol v Nemčiji?

Tudi med "kulturnim" nemškim narodom napravlja alkohol grozno razdejanje. Stari Bismarck, ki je rekel, da se Nemci boje le Boga, bi bil pač lahko pristavil "in alkohola bi se morali bati". V Nemčiji alkohol umori vsako leto 40—50,000 ljudi, 1600 je samomorilcev, 1300 se jih v pijanosti ponesreči, da jih doleti smrt; 200,000 jih pride na leto pred kazenskega sodnika, 53,000 v norišnice; polovica razdrtih zakonov ima vzrok v alkoholu, 70 odstotkov kaznjencev naj se alkoholu zahvali za svojo kazen. V denarjih pa plača Nemčija za alkohol vsako leto 3809 milijonov mark.

Dobra primera.

Zemlja je skoro v vseh jezikih ženskega spola, in to je popolnoma prav, ker se nikakor ne da dognati, koliko stara da je.

ATLAS — ZASTONJ.

Se imamo nekoliko ročnih atlasov celega sveta, katere damo zastonjam naročnikom, ki pošljejo \$2.00 naročnine, če za atlas vprašajo.

Posebno v sedanjem času je jako priročno imeti tak atlas, ko se pojavljajo velezanimivosti po celem svetu.

Pošljite \$2 za naročnino takoj, da dobite atlas zastonj predno zaloga poidi.

UPRAVA AMER. SLOVENCA.

KILA OZDRAVLJENA.

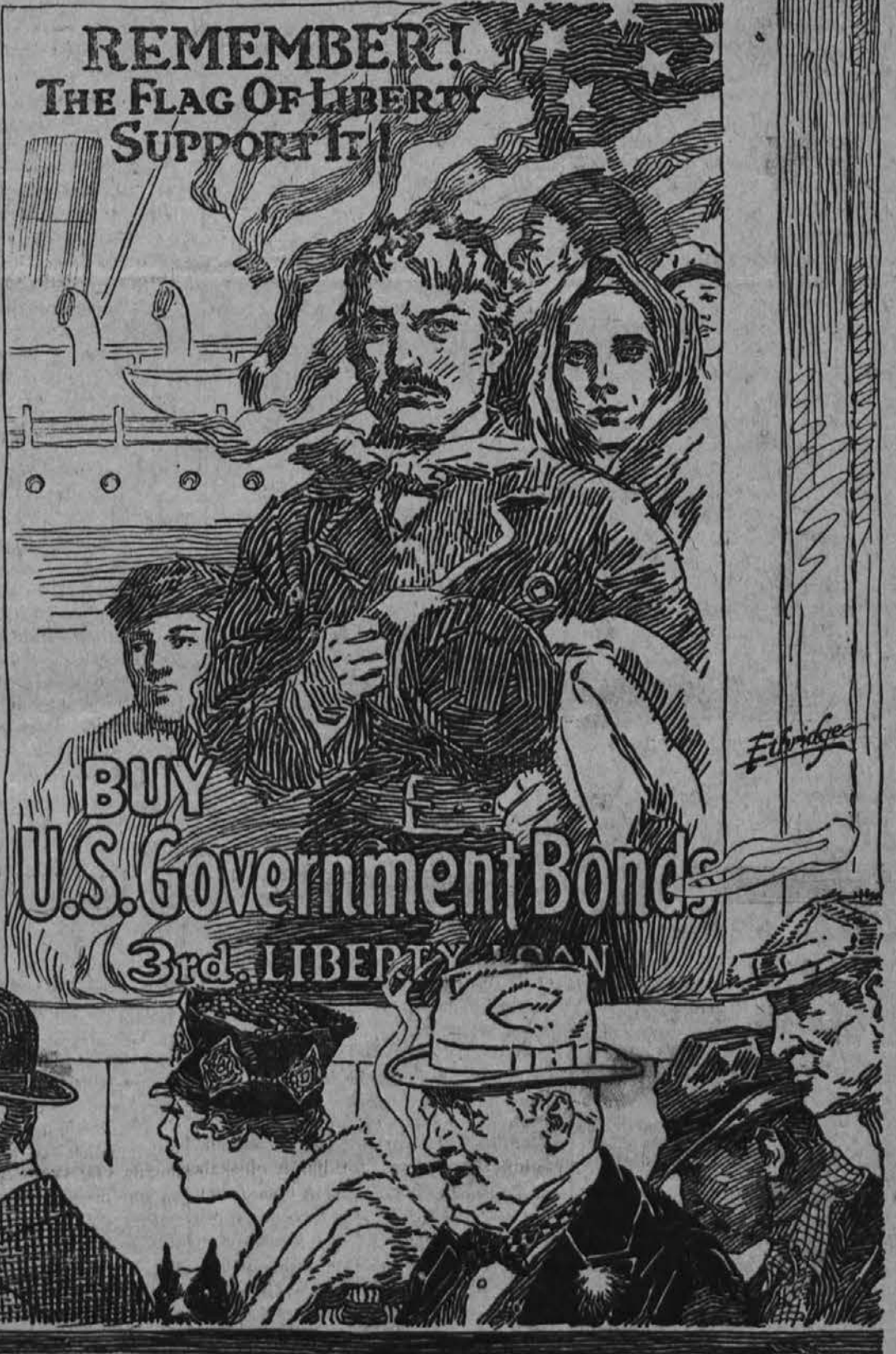
Ko sem pred leti vzdignil neko deblo, sem se bil vtrgal. Zdravniki so mi svetovali edino pomoč v operaciji. Paš mi ni pomagal. Konečno sem dobil nekaj, ki me je popolnoma ozdravilo. Leta so prešla, a kila se ni povrnila dasi imam težko delo kot tesar. Ozdravljen sem bil brez operacije, zgube časa ali sitnosti. Jaz ne prodajam ničesar, pa dam nasvet kako ozdraviti kilo brez operacije ali zgube časa, če mi pišete na Eugene M. Pullen, Carpenter, 485 D. Marcus Ave., Manassas, N. J. Izrežite ta oglas in ga pokažite vtrganim, da mu ohranite življenje ali vsaj preprečite sitnosti, tarnanje in konečno operacijo.

ANTON STRAŽIŠNIK,

1219 Summit Street, Joliet, Illinois, Karpenter in Kontraktor. Stavim in popraviljam hiše in druga poslopja. Predno oddate kontrakt ali delo, vprašajte za moje cene. Vse delo jamčim.

Oklic ameriškim Slovincem!

Na svojem visokem podnožju stoji Svoboda, zroča prek morja. Stoji ob vratih v Novi svet, da pozdravi tučva v to obljubljeno deželo, v to deželo prostosti, pravičnosti in prilčnosti za vse. "Dobro došli v Ameriko!" nam kliče. "Tu najdete svobodo misli in dejanja, po kateri hrepenite. Tu najdete domačijo in prijateljev, stalno delo, dober zaslužek, priliko, da živite svoje življenje na svoj način, prosti preganjanja in zatiranja, srečni in uspešni. Ampak danes Vam govori Svoboda z drugim glasom, z glasom, ki Vas mora takoj zbuditi k dejanju. "Zbudite se!" Vam kliče. "Vaša Svoboda je v nevarnosti. Zbudite se iz svojih sanj nemotene sreče, prijateljskega miru, mehkega in lahkega izobilja. Dežela, ki Vam je dala zavetje, potrebuje danes Vaše pomoči, dežela, ki Vas je sprejela in oblekla in nasitila, ki Vam je stregla v boleznih in Vas tolažila v žalosti, potrebuje Vaše pomoči danes, — Amerika, ki je dejala denarja v Vašo roko in smeh v Vaše srce in cvet zdravja na lica Vaših otrok, potrebuje Vaše pomoči danes." Da bodo Vaši otroci lahko uživali svobodo, katero ste uživali Vi, odzovite se temu klicu danes. Pomagajte rešiti Ameriko za sebe in svoje otroke. Posodite svoj denar Ameriki. Kupite Liberty bond danes! Z njim si kupite svobodo, pomagajte rešiti Ameriko za svobodo ter pravičnost in prilčnost za svoje otroke in svojih otrok otroke.

Kupite Liberty bond zavaljo sebe, zavaljo svojih otrok, zavaljo svoje domovine! In kupite ta Liberty bond --- DANES!

Pod svobodnim solncem

Povest davnih dedov

SPISAL F. S. FINŽGAR

(Dalje.)

"Norec je kakor voda. Samo naprej, nikoli nazaj. Razodeni, kaka sta te vleče na pot."

"Naučil bi se rad po bizantinski vojevati!"

Radovan je razkleščil usta na široko. Buli je dolgo vanj, držeč v vsaki roki konec utrgane strune.

"Po bizantinski vojevati... Saj znaš po slovenski, dokazal si te dni, kakor pravijo mladi, ki so bili s teboj."

"Ali Bizantinci znajo boljše. Jaz hočem znati takisto."

Radovan je tehtno pomislil, ko je vezal utrgano struno.

"Ne rečem, lepa misel tvoja. Sam cesar bi bil vesel takega vojnika. Ali vedi, da barbari pošljejo prve v boj, in da se težko še kdaj vrneš živ."

"Perun me bo čuval."

"Dobro! Vrli dečko si, morda te išče sreča. Vzajem te seboj — in ko privkraj ganeš za mano z nogo, tedaj si moj sin. Razumel?"

"Tvoj sin, očka dragi!"

"Ali te je videl Tunjuš?"

"Ni me!"

Te ne sme. Tunjuš je zvitorepnik. V Bizancu ga — tam naju prodá Upravdi za stare konjske brzde. Zato sem se mu skrtil tudi jaz. O tej vojski ne smeš vedeti besedice."

"Ne besedice, očka!"

"Ne prikaži se Hunom. Ponoči izgineva. Toda premisli dobro, da tvoj oče umre žalosti!"

"Ne umre. Deset sinov je padlo, in ni umrl."

"Dobro. Pripravi se. Oblecí prteno haljo, vzemi seboj kožušček, zakaj v Hemovih gorah naju bo zeblo. Orožja ne jemlji. Samo nož skrij za pas. Včasih se potrebuje."

"Tudi dva konja vzajem."

"Ne smeš. Pevci in godci hodijo peš. Se nama tudi nikamor ne mudi."

"Toda molči, očka!"

"Molči ti ter se prikrij Tunjušu. Zvečer, ko poleže vojska, pri tem grmu!"

Iztek se je radosten poslovil. Po njem je vrel. Bujne slike so mu plesale pred dušo. Sanjal je o vojevanju, sanjal o lepem Bizancu, sanjal, kako se nekoč vrne domov učen in spreten vojnič — doma ga izvolijo za starosta.

"Toda če umre — kdove kje, če ne vidi nikoli več Slovenov — ne očeta, ne sestře Ljubinice? Srce se je vojskovalo in oklevalo..."

Radovan je vezal strune, mislil in si izmislil:

"Naj gre, drzni mladec! Živel se bo prijetneje, če sta dva. Pogleda cirkus v Bizancu, pa se mu bo zaddehalo po ovcah in na pomlad ga privedem nazaj. V bizantinske vojske ga ne pustim, ne, nikoli ne. Do smrti bi me grizlo v srcu."

Ko je Tunjuš oblastno ležal med antiskimi starejšinami, je iztegnil kmalu vohunskie tipalke in pozvedel mnega Antov glede pohoda proti jugu. Dobro je vedel, da so posadke ob cesti, ki vodi preko Hema v Bizanc, tako majhne, da bi združeni Slovenci po Hilbudijevem porazu igrave vse užugali in si nabrali neizmernega plena.

Ali Tunjuš je skrbel zase.

"Torej ne greste s Svarunom na jug?"

"Ne!" so odgovorili starejšine.

"Pameten odgovor! Veste, da je Tunjuš, potomec Atile, vaš veren prijatelj, zaveznik vseh Slovenov. Atilova kri bi se usmradila v mojih žilah, če vam ne bi govoril resnice. Povem vam, da je do Bizanca še deset poveljnikov s četami, ki so gorji od Hilbudija. Ne nosite svojih teleskovomov za večerjo. Vrnite se in radujte se zmagi!"

"Čujtel! In Svarun? Oholi stavec tišči na jug!"

"Svarun je velik vojnič. Toda njegova volja je železo. Zato se ne svadite v vojnem svetu, mirno in tiho se vrnite — Svarun osamljen ne more na jug — obrne se za vami."

Vsi starejšine so hvalili veliko ljubezen Tunjuševu, se razšli med svoje in povedali, kar so jim razodeli Huni. Vsi Antje so se skrivoma pogovarjali in se ogibali Slovenov. Do noči je bila vojska razdeljena na dva tabora.

Tunjuš je pa večerjal pri Svarunu, hvalil njegovo hrabrost in zabavljal na Ante. Napil se je meda in vina. Njegove drobne oči so tedaj obličale na Ljubinici. Ona se je tresla pred njimi in stiskala amulet na prsih...

Prišla je noč, temna, oblačna. Zgodaj je polegel tabor...

Jutro se je počasi in zaspano svitalo. Svarun je stal pred šotorom in razmišljal, jeli pregovori Ante, da udarijo proti jugu.

Tedaj nenadoma od vseh strani pribežijo starejšine Slovenov in začudeni sporočajo:

"Vsi Antje so izginili! Tabor prazen! Tunjuša je vzela noč."

Svarun je pritisnil roke k prsom, stisnil ustnice in se vrnil v šotor —

Proti poldnevju se je šele prikazal na dan. Na njegov obraz je leglo nekaj kamenitega. Globoke brazde so bile še globlje, in trde kakor razpoke v skali, kjer jih izdolbe kaplja v stotletjih. Sklenil je, da se napoti sam v deželo Bizantincev, da vsaj nekaj plena prižene domov po tako srečni zmagi.

V gradišče je sklenil poslati Iztočka, da ga varuje in brani v sili.

Ukazal je, naj ga pokličejo.

Vseposod se je razlegel klic: Iztoč! Iztoč! — križema so tekali mladi in iskali. V tabor so šli, po okoličih, v grmovje, na ravnino — izginil je dan — Svarun je čakal zastoj — Iztočka ni bilo od nikoder.

Starec je pozval velmože in jim naznanil, da je nehalo njegovo starostvanje.

Takoj je zasedel konja, mrk in mračen, pozval Ljubinico in svoje — ter odjezdil še tisto noč čez Donavo. Doma se je zaprl v hišo in kakor ranjen lev preležal dolge dneve in še daljše zimske noči na ovnovi koži...

DEVETO POGAVLJE.

Divji barbari, ki so prebivali krog Bizanca po Evropi in po Aziji, so na zimo radi zahajali v carsko mesto. Nekateri so vlekli seboj dragoceno krzno, katero so prodajali, drugi so šli zamenjati žlahtne kamene za tkanine in steklo, orožje in konjsko opremo. Toda ljudi s takimi nameni ni bilo veliko.

Poglavitne množice so tvorili klateži-potepuhi, ljudje brez doma in brez svojcev, ki so živeli od dne do dne, katerim je bil gospod, kdor jim je našel več jedi in natočil boljše pijače. Bili so to hinavci, zavratni morilci, pretepači in tatje, godci in glumci — nekateri ne sicer razbojniki, toda lenuhi, ki so rajši jedli podarjeni kruh, kakor da bi sami sejali in želi.

Premnoge izmed teh so vlekli zanimivi dogodki in bizantinski cirkus. Bila so to nemirna bitja, ki so nesrečna v redu in pokoju, ki nimajo obstanka na svoji postelji in pri svoji mizi: — vun v svet, brez cilja in brez namena...

Radovan in Iztoč sta se ponoči spuстила na dobro cesto, ki je vodila od Donave čez Balkan do Bizanca. Hodila sta spešno, da se čim dalje odtegneta taboru, preden jih pogreše.

Proti jutru sta zaslišala konjski galop.

"Za nama gredo," omeni Iztoč.

"Sinko, ne boj se! Kdo bi bil tako neumen in tako moder, da bi mu kanila v pamet taka misel: Iztoč na poti v Bizanc!"

"Topot se je bližal. Radovan je trdil, da se ni bati ničesar, pa jo je vendar pobrisal v gosto grmovje ob cesti in potegnil za seboj Iztočka.

Dolgo nista sedela v skrivališču, ko pridrvi mimo konjica.

"Tunjuš!" sikne Radovan.

"Tunjuš!" ponovi Iztoč.

Huni se niso ozrli ne na levo, ne na desno, kot privezani so sedeli na konjih. Nekateri se naslanjali z glavami na konjske vratove in dremali, kljub temu, da so jezдили silno hitro.

Radovan je dvignil pest, ko je vihral mimo po cesti rdeč plašč.

"Sinko, Tunjuš je smrdljivec! Boj se ga! Živi od zvižace."

"Pa je dober mojemu očetu!"

"Tvoj oče je slep, če misli, da je dober. Radovan, ki cestuje od Visle do Bospora, vse va. Še enkrat: Tunjuš je smrdljivec, lopov, sentjavec."

"Upravdi se laže, Slovenci čista!"

"Hahaha! Upravdi se laže in se ne laže. On je njegov hlapec. Med nami čeljusta in zabavlja čezenj, v Bizancu se plazi po vseh štirih, z rilecem po tleh, kakor prašič, in liže čevlje Upravdi. Med Slovenci pa trosi razdor."

"Razdor?" se začudi Iztoč.

"Ali ne veš, da so Antje nočjo izginili preko Donave, ne da bi čakali poveseta današnjega dne? Kdo jih je podpiral? Tunjuš, sentjavec! Vse sem zvedel od Antov."

Peket se je zelo oddaljil. Zlezla sta izza grmov ter potovala dalje.

Bilo je temno jutro. Pokrajina neobdelana in zapuščena. Tiho sta spe-la po cesti popotnika.

Iztoč je povešal glavo. Megleno jutro, smutna tihoča — ponočni beg brez slovesa od očeta, od Ljubinice — vse ga je prevzelo, da se je razzalostil. Skoro se je kesal, ker je z begom prizadel očetu bridkost, kakor je ni vseh devet njegovih bratov, ki so padli pod mečem. — In še to grenko razočaranje, da je Tunjuš tak hinavec! Ko bi imel lok in strelico in da je bil blizu tega Huna, brez pomisleka bi bil sprožil vanj. Vleklo ga je v tem trenutku silo nazaj, da bi šel v tabor in povedal očetu o hunskega izdajstvu. Še

nižje je povesil glavo. Njegov korak je skoro zaostajal za Radovanom.

Ta ga je tiho opazoval. Nekateri kratki ga je pogledal postrani in mu z veliko izkušnostjo bral z lica notranji boj.

"Pa se vrni, sinko!"

Radovan se je nenadoma ustavil. Iztek se je prebudil kakor iz sanj.

"Vrni se, Iztoče! Toži se ti po domu. Ni kratkočasna takele samotna pot, katero hodijo ubogi godci. Vrni se! Še je čas!"

"Ne, očka, naprej, naprej! Zamislil sem se, kar si govoril o Tunjušu. Zato je bilo žalostno moje srce."

"Torej naprej! Dvigni glavo in pozabi. Na večer sva gotovo že v veselju družbi!"

Iztek je dvignil glavo, pozabiti pa ni mogel. Iskreno je želel in sveto prisegel pri Perunu, da se mora še srečati nekoč s Tunjušem.

Proti večeru sta zagledala pred seboj prijazno dolino. Preprežena je bila z obdelanim poljem, na rebri je slo-nelo nekaj koč, in ob cesti je samotarila majhna trdnjava. Pred vasjo je gorel ogenj.

"Vas Vreza," omeni Radovan. "Tišči ogenj kurijo popotniki, kakor midva. Družbo sva našla!"

Radovan je krenil s ceste preko polja naravnost proti ognju.

Kakih dvajset oseb je čepelo in ležalo po tleh. Nekateri so bili divji, čisto podobni Hunom, samo da so bili razoglavji in so imeli dolge lase spleteno v kite. Bili so rodu Varhunov. Sami so se radi nazivali za Obre, da so bolj sloveli in so se jih ljudje bali. Drugi so bili prebivalci izza Črnega morja, alanskega rodu.

Ko sta se približala ognju, je Radovan udaril na plunko in zapela sta z Iztočkom poskočno pesem.

Vse se je zganilo in se ozrlo od ognja. Družba je planila kvišku in pričela poskakovati in kričati. Povabili so ju hitro k sebi, odgnili pepel in izvlekli iz žerjavice kose pečnega kozlovega mesa.

Iztek se je čudil Radovanovi modrosti in prekanosti.

"Slovenci? Hej, odkod? Z vojske, kjer so počesali Hilbudija?"

"Čemu naju žališ, prijatelj! Slovenci sva, prihajava daleč od Visle in se ne meniva za vojno. Kdaj je godec sukal meč? Kdaj je pevec tulil kakor volk?"

"Pij, godec, in se ne jez! Ali Hilbudija so Slovenci vendar poklali. Kakor podgane pred vodo so bežali tudi mimo njegovi konjiki in trosili strah pred Svarunom po deželi."

Radovan je izpraznil rog z vinom. Natočili so še in dali Iztočku.

"Le pij, sinko, da poplakneš cestni prah in zapoješ kakor slavulj."

Zopet je zapela plunka, divji glasovi so jo spremljali zbeskami, ki so bile znesene iz vseh rodov.

Ko so ljudje v naselbini čuli petje in godbo, so prišli radovedni k ognju.

"Bežite," je kričal napol nag Varhun, kosmat po prsih in bedrih.

"Bežite, Slovenci gredo! Dva sta že tukaj! Pohrustajta vas, iz vaših čev nastavijo liscam zanke!"

Naselniki Tračani so se previdno bližali in obstopili popotnike. Dolgo niso upali vprašati, kaj je s Slovenci.

Ko jim je povedal Radovan, da sta srečala onkraj Donave slovensko vojsko, ki se je vračala, so se razveselili, da so poskakovali, se zadrževali v vas tolažit ženske, in se kmalu vrnili z njimi vred, in privlekli s seboj jedil, sadja in pijače.

Začelo se je veselje, ki je plulo v divjih krikih pod pozno večerno nebo.

Tako je bilo popotovanje Radovana in Iztočka. Včasih sta hodila sama, včasih se je valila z njima celo tolpa divjih bitij, oblečenih napol in napol nagih, ogrnjanih s starimi vojaškimi plašči, zasitih v kozjih kožah, odetih v liscice in medvede al pia v razdrapanih platnenih hlačah. Večkrat se je tolpa razpršila po okoličih, poplenila nekoliko, če ni dobila zlepa; koder se jim je godilo dobro, so ostali dalje in si nabrali brašna za pot.

Ali po cesti so naleteli tudi na bogate trgovce, ki so jezдили in imeli seboj mnogo orožja in blaga, nekateri celo tovrne zovove.

Štirinajst dni sta se klatila na potovanju. Ušla sta zimi na Balkanu, prišla v veselo, rodovitno dolino reke Tonzus, ki se izliva v Heber. Južne sape so jima vele nasproti kakor dih pomlad.

Iztek se je čudil krasnim poljem, ogledoval bogate domove, in se veselil, da je šel z doma. Radovan mu je potoma vse modro razlagal in govoril, ko bi bil doma na teh pokrajinah. Z bobničnimi besedami mu je opisoval Bizanc in veselje v njem ter pravil, da ga v osmih dneh gotovo zagledata.

Ko sta nekega večera zopet brez družbe hodila po samotni poti in zastoj čakala, da bi dospela do ljudi, do hiš ali pa do ognjev, kjer bi v veselju družbi prenočila, sta poiskala hribeč z gostim drevjem, da bi legla. Ali od tam zagleda Iztoč v dolini ogenj. Oba se brezskrbno in veselo napotita proti kurišču.

Kakor ponavadi, je udaril Radovan tudi sedaj na plunko. Ta je bila vedno najboljša varhinja in najboljša priporočilo, da so ju z veseljem sprejeli.

Ali Radovano so v trenutku zastali prsti, Iztoč ga je potegnil za haljo.

Toda samo za trenotek. Prsti so ubrali hitro druge strune in oglasila se je divja hunska pesem.

Spoznala sta oba pri svitu ognja lice Tunjuševu. Leno se je obrnil glavar in pogledal Radovana.

"Pes, kaj lajša in motiš sina Atilovega, ko dremlje?"

Iztoku so se zasvetile oči, roka je tipala po nožu, ki je tičal skrit za pasom. Radovan se ni dal zmetiti.

"Kadar je dremal po dobri jedi veliki glavar vseh glavarjev, slavni Atila, so mu godli godci. Tako govore povesti slavnih Hunov. Zato naj tudi Tunjuš, sin njegov, počiva ob zvokih strune."

Tunjuš se je na ležišču dvignil, pa je omahnil. Radovan je spoznal, da je pijan. Poleg njega je ležala prevrnjena lepa, pisana steklena posoda. Samo velikaši so zmogli tedaj, da so pili iz tako dragocenih kozarcev. Glavar je ukazal, da se godca sprejmeta in dostojno pogostita. Ročno so jima postregli Huni z večerjo. Jedli so jedi, kakoršnih Iztoč še ni nikdar okusil. Prinesli so jih s seboj iz Bizanca. Zakaj Tunjuš se je že vračal.

(Dalje prih.)

DRAGINJA

na vseh tiskarskih potrebščinah je silna odkar je nastala vojna. Nekateri stvari stanejo po dva do tri in petkrat več, kakor pred vojno.

Naj bi to cenj naročniki upoštevali in poslali naročnino točno, ker drugače ni mogoče lista jim pošiljati. Seveda so naročniki vredni zaupanja, a to ne plača stroškov; treba je torej, da vsak pošlje naročnino čimprej mogoče ali vsaj ko prejme tozadrevni opomin, ker takrat je zadnji čas.

ZNIŽAJTE CENE ŽIVIL!

Tajni način — čudež moderne kemistrije. Sladkor 20krat sladkeji, 20 unc z 20 funtov cukra. Pošljite 25c v srebru in 15c v znakmah, da vam pošljemo smpel s katerim osladite več kave kot s 20 funti cukra.

JOHN RICKVICH, Adv. B. 401, Auburn, Wash.

DR. E. H. STEWART ZOBOZDRAVNIK

413 Cass St. (nad Crystal teatrom) JOLIET, ILLS.

Chicago Phone 986.

Zanesljivo zobozdravljenje.

POZOR ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljšo meso po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

Anton Pasdertz

se dobi najboljšo svede in prekajene klobase in najokusnejše meso.

Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v naši mesnici in groceriji na vogalu Broadway and Granite Street

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113.

POTREBUJE

veščih delavcev za Machine Shop, Tool Room in Assembly Room znana michiganska tovarna. Dobra plača. Stalno delo zagotovljeno pod najbolj ugodnimi razmerami.

Pišite na: P. O. BOX 564, S. 1 LANSING, MICH.

Pri prehladih vrgnite vrat in prsa, kakor tudi stopala s Dr. Richter-jevem

PAIN-EXPELLER

Učinkuje takoj olajšljivo in prijetno. Jedino pravi s varstveno znakmo sidra. 35c. in 65c. v lekarnah in naravnost od F. AD. RICHTER & CO. 24-30 Washington Street, New York, N. Y.

Carl Schreiber

Chicago Phone 3496. 519 Marble St. :: Joliet, Illinois SLOVENSKI BARVAR IN SLIKAR.

Barvam, poslojpa, znotraj in zunaj, ter opravljam vsak posel, ki spada v barvarskega obrta področje.

Obešam stenski papir.

Pozor!

Zopet se je odprla sezona za postavljanje hiše.

Podpisani prevzamem vse vrste stavbeno delo bodisi iz lesa, cementa, opeke ali kamna in druge tvarine.

Izdelam hišo po vašem okusu, kakor sami želite.

Na željo izdelam proračune in načrte. Ako vam manjka denarja, vam jaz preskrbim posojilo.

Moji delavci so zavarovani, da se vam ni bati sitnosti.

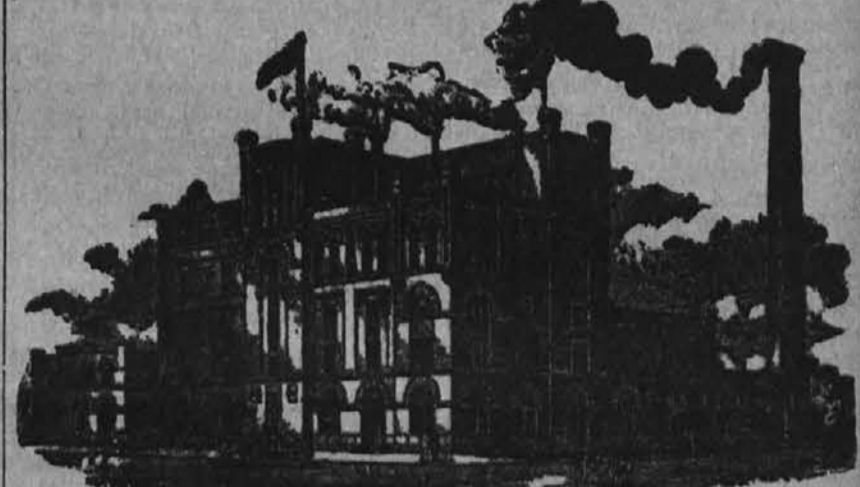
Se priporoča Slovenska stavbinska tvrdka

Frank Gram

1100 N. Broadway, Joliet, Illinois Chicago Phone 4635.

Alexander Daras

Chl. Phone 376 N. W. 987. 120 Jefferson St. JOLIET, ILL.

Trud Jehring Brewing Co. JOLIET, ILL. PIVO V STEKLENICAH. Cor. Scott and Clay Sts. Both Telephones 26. JOLIET, ILLINOIS

Naročite zaboj steklenic novega piva, ki se imenuje EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača E. Porter Brewing Company Obi telefona 405. S. Bluff St., Joliet, Ill.

VI lahko zaslužite poleg svoje redne službe \$500 Dnevno na jednostaven in lahek način delujoč ob večerih Za zjamčeno in pošteno podvzetje Propozicija za vas koristna a za narod sila potreba Vsa pojasnila dobite, ako pošljete svoje ime in naslov na. SLAVIC PUBL. CO. P.O. Box 395 Chicago, Ill.

Slovenske Gospodinje

so prepričane, da dobijo pri meni najboljše, najčistejše in najcenejše

meso, grocerije IN KRANJSKE KLOBASE

istotako vse vrste drugo sveže in prekajeno meso ter vse druge pečeno, ki spadajo v področje mesarske in grocerijske obrti.

Priporočam svoje podjetje vsam rojakom, zlasti pa našim gospodinjam. Spoštovanjem

John N. Pasdertz

Chicago tel. 3917. Cor. Cora and Hutchins St., Joliet, Ill.

STENSKI PAPIR

Velika zaloga vsakovrstnih barv, oboje in firnežev. Izvršujejo se vsa barvarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.

Alexander Daras